

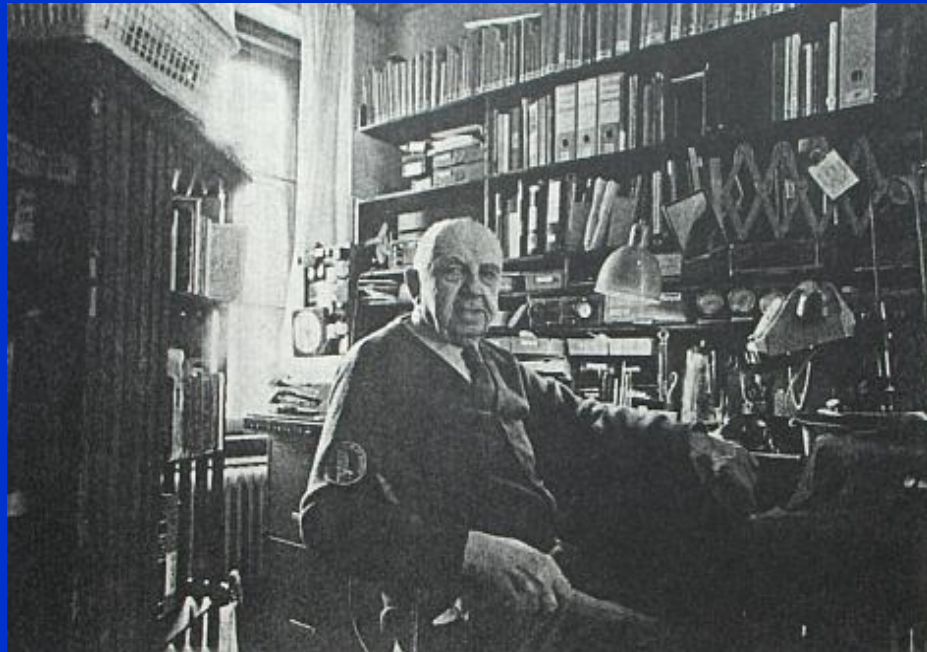
Etyka wojskowa i jej współczesne egzemplifikacje w zawodach ratowniczych

dr inż. Dawid Pełka

**Katedra Historii Filozofii Starożytnej i Średniowiecznej
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie**

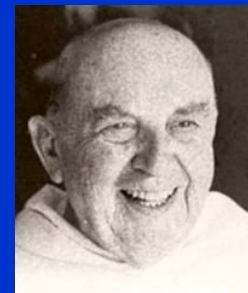
<http://katedra.uksw.edu.pl>

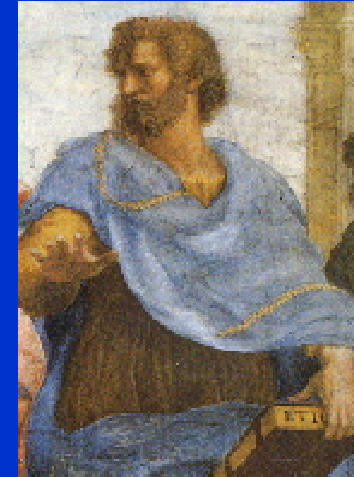

Etyka - normatywna nauka o ludzkim postępowaniu, zespół czynów, które wynikają świadomie z wolnej woli

- wskazanie ogólnego celu postępowania - jaki on być powinien;
- rozważanie psychologicznej struktury czynu, który do celu ma prowadzić;
- analiza pojęcia normy etycznej, według której czyn ma się spełniać.

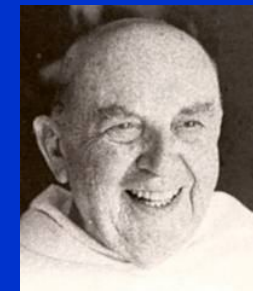
Etyka → Arystoteles

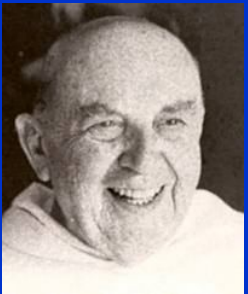

Dwa podstawowe zadania:

teoretyczne, teoria charakteru i moralnej kultury człowieka;

zadanie praktyczne - szczegółowa analiza poszczególnych cech charakteru, czyli sprawności i stałych dyspozycji.

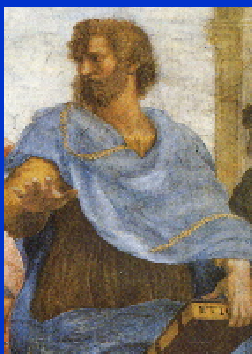

De virtute militari

*„Zwycięstwo staje się najwyższym celem ludzi wojny jako takich. Ponieważ jednak zwyciężyć na wojnie można tylko, o ile umie się działać **męźnie, solidarnie i stanowczo**, takie działanie jest przeto etycznym obowiązkiem każdego żołnierza.”*

*„Nikt nie może stale i sprawnie działać, zwłaszcza w większych trudnościach - o ile przez dłuższą pracę nie nabędzie **odpowiednich sprawności dodatnich czyli cnót**. Sposób żołnierskiego działania pociąga więc za sobą obowiązek wychowania w sobie żołnierskiego charakteru”.*

ἀρετή

„ pewna dyspozycja, przez którą człowiek staje się dobry i dzięki której dobrze wykonuje własne działania”

Żołnierski charakter

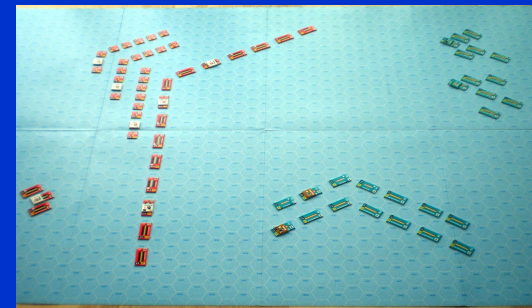
➤ *męstwo,*

➤ *posłuszeństwo,*

➤ *sprawność decyzji*

Cnota męstwa

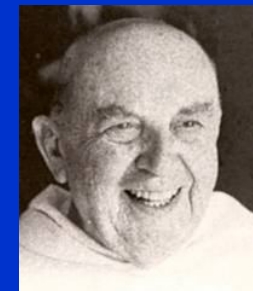
W klasycznym rozumieniu, jakie przedstawił Cynceron,

**„męstwo to świadome i rozważne
stawianie czoła niebezpieczeństwom
oraz znoszenie cierpień”**

(M. T. Cicero, De inventione, II, 163, 1: “Fortitudo est considerate periculorum susceptio et laborum perpessio”)

Cnota posłuszeństwa

„Gdziekolwiek konieczna jest koordynacja wysiłków wielu ludzi, tam musi istnieć również ich subordynacja jednemu, który nadaje akcji kierunek. Otóż wojna jest właśnie akcją zbiorową i to akcją, której powodzenie zależy od sprawnego działania wszystkich walczących. Na wojnie więc, bardziej jeszcze niż gdzie indziej, konieczne jest posłuszeństwo.”

Sprawność decyzji

*„Nikt nie będzie dobrze decydował
w trudniejszych warunkach, jeśli nie
wychowa w sobie sprawności decyzji.”*

Poważanie

„Ktoś odważny to, ktoś na kim można polegać, odwaga mego przyjaciela zapewnia mnie o tym, że przyjdzie on mi z pomocą gdy zaistnieje taka potrzeba.”

Alasdair MacIntyre, Dziedzictwo cnoty. Studium z teorii moralności

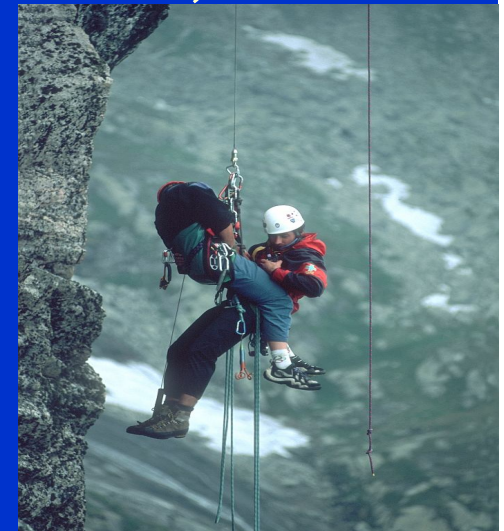
Zmiany w sposobie prowadzenia wojen

Coraz większą rolę odgrywają maszyny sterowane przez człowieka, który nie podlega bezpośredniemu zagrożeniu, jak miało to miejsce podczas wojen konwencjonalnych do XXI wieku.

Etyka wojskowa w zawodach ratowniczych:

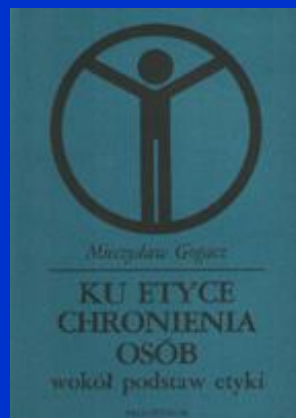
1. Straż Pożarna;
2. Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa;
3. Ratownictwo Górnicze;
4. Ratownictwo Medyczne;
5. Pogotowie Górskie.

Realne zagrożenia podczas działań ratowniczych

W sytuacjach ekstremalnych, bez sprawności uznawanych za domenę "wychowanego żołnierza" nie byłaby możliwa realna pomoc zagrożonym.

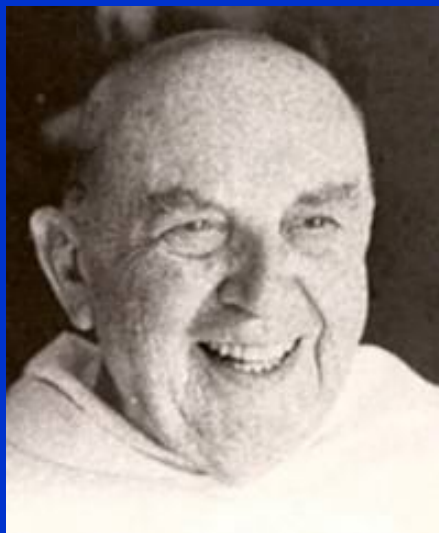

Obok teorii zaczerpniętej z ustaleń o. Bocheńskiego, ciekawym uzupełnieniem okazuje się zaproponowana przez Mieczysława Gogacza *Etyka chronienia osób*, której pryncypia wyboru działań chroniących, zarówno powiązań osobowych, jak i samych osób, wydaje się znakomicie przystawać do problematyki etycznej zawodów ratowniczych.

„Wychowanie wspomnianego zespołu sprawności jest obowiązkiem nie tylko obywatela i człowieka, ale także chrześcijanina jako takiego, a zawód wojskowy powinien być ubocznym zawodem każdego mężczyzny”.

Dziękuję za uwagę